

“Samen sterk voor ons dorp”

Samenwerkingsakkoord Uitgeest 2026 – 2030

April 2026

Inleiding

Voor u ligt het samenwerkingsakkoord “*Samen sterk voor ons dorp*” voor de periode 2026–2030. Met dit akkoord geven Progressief Uitgeest, D66 Uitgeest, CDA Uitgeest, GroenLinks/PvdA Uitgeest en Uitgeest Lokaal richting aan de keuzes die de komende jaren nodig zijn voor Uitgeest.

De afgelopen bestuursperiode hebben wij als gemeentebestuur belangrijke stappen gezet. College en raad hebben intensief samengewerkt aan grote opgaven voor het dorp. Er was ruimte voor inhoudelijke verschillen, maar ook de bereidheid om elkaar te vinden waar dat nodig was. Die samenwerking, met oog voor het gezamenlijke belang van Uitgeest, is hoe wij vinden dat politiek hoort te functioneren. Met respect voor elkaar, met open debat en met de wil om samen verder te komen.

Dit akkoord is niet alleen gebaseerd op de programma’s van de vijf samenwerkende partijen. Waar mogelijk zijn ook ideeën en ambities uit de programma’s van andere partijen betrokken. Daarmee is nadrukkelijk gezocht naar wat ons bindt. In een periode waarin belangrijke keuzes voorliggen, vinden wij het van belang om verder te bouwen op een zo breed mogelijke basis.

De gemeente heeft een duidelijke rol en verantwoordelijkheid. Wij handelen binnen de kaders van wet- en regelgeving en zijn verantwoordelijk voor het maken van keuzes die het algemeen belang dienen. Wij willen een overheid zijn die uitlegbaar is in haar handelen en die zorgvuldig omgaat met de belangen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De komende jaren staan in het teken van een belangrijke bestuurlijke ontwikkeling. Uitgeest werkt toe naar een bestuurlijke fusie. Deze stap is nodig om ook in de toekomst de kwaliteit van dienstverlening, de beschikbaarheid van voorzieningen en de financiële stabiliteit te borgen. Tegelijkertijd vraagt dit proces om zorgvuldigheid. In de aanloop naar een fusie willen wij rust en stabiliteit bieden en voorkomen dat voorzieningen onder druk komen te staan.

Wij zien dat de samenleving verandert. Vraagstukken rondom wonen, zorg, leefbaarheid en veiligheid worden complexer en raken inwoners direct. Dat vraagt om een bestuur dat keuzes maakt, maar ook oog houdt voor samenleven. Voor ons betekent dit dat we blijven investeren in gezondheid, in een sterke sociale basis en in voorzieningen die ontmoeting mogelijk maken. Want een dorp functioneert alleen goed als mensen mee kunnen doen, elkaar ontmoeten en naar elkaar omkijken.

Dit samenwerkingsakkoord vormt de basis voor onze gezamenlijke koers in de komende jaren. We bouwen voort op wat goed gaat, sturen bij waar dat nodig is en maken keuzes waar dat moet. Met oog voor de kwaliteit van onze leefomgeving en het welzijn van onze inwoners.

De komende periode vraagt om samenwerking, verbinding, vertrouwen in elkaar, duidelijkheid en bestuurlijke verantwoordelijkheid. Met dit akkoord leggen wij daarvoor de basis.

Samen sterk voor ons dorp.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Wonen en leefomgeving	4
Hoofdstuk 2: Verkeer en Vervoer	6
Hoofdstuk 3: Economie	7
Hoofdstuk 4: Onderwijs en onderwijshuisvesting	8
Hoofdstuk 5: Sport, Cultuur en Recreatie	9
Hoofdstuk 6: Sociaal Domein	11
Hoofdstuk 7: Volksgezondheid & Milieu	13
Hoofdstuk 8: Veiligheid	16
Hoofdstuk 9: Bestuur, financiën en dienstverlening	18

Hoofdstuk 1: Wonen en leefomgeving

Inleiding

Wonen is ook in de periode 2026 – 2030 één van de meest belangrijke opgaven in Uitgeest. De druk op de woningmarkt is hoog en woningzoekenden hebben moeite om een passende woning te vinden. De gemeente zet de komende jaren stevig in op het realiseren van voldoende, betaalbare en passende woningen voor alle doelgroepen, binnen een leefbare en duurzame woonomgeving.

Ambities en uitgangspunten

Onze ambitie op het gebied van wonen en leefomgeving steunt op vier pijlers:

- We streven naar een mix van doelgroepen binnen de woningbouwprojecten;
- We bouwen naar de Uitgeester behoefte, op basis van een geactualiseerd woningbehoefteonderzoek;
- We werken vanuit de afspraken uit de getekende Woondeal 2.0;
- Woonkwaliteit en leefbaarheid staan centraal bij iedere ontwikkeling.

Woningbouwontwikkeling

De komende periode zal het college de ingeslagen koers voortzetten en volop inzetten op de realisatie van woningen in en rond ons dorp. We actualiseren het Companen-rapport en op basis van de uitkomsten krijgt het woningbouwdashboard waar nodig een update. Ook verlengen we de termijn van het dashboard naar 2035. We werken verder aan de ontwikkeling van de bestaande locaties uit het dashboard. We gaan met woningbouwcorporaties in gesprek hoe we samen uitvoering geven aan de afspraken uit de Woondeal. We benutten de wettelijke ruimte ten aanzien van de toewijzing van woning aan Uitgeesters en zetten in op lokale promotie van nieuwe woningbouwprojecten. We voeren gesprekken met het ministerie en de provincie over mogelijkheden van woningbouw op de Terp.

We onderzoeken de komende periode of we beleid kunnen herzien zodat er meer mogelijkheden zijn voor kangoeroewoningen en woningsplitsingen. We gaan met Kennemer Wonen in gesprek over de mogelijkheden van toewijzen van meer woningen aan jongeren, toevoegen van woningen in het segment 'middenhuur' en het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken waar Kennemer Wonen woningen bezit, met extra aandacht voor de Koog Noord.

Voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen, statushouders en Oekraïners gaan we voldoen aan de wettelijke verplichtingen die het Rijk ons stelt.

Bij de ontwikkeling van de opvanglocatie voor vluchtelingen zetten we ons samen met de gemeente Heemskerk in voor de zorgen van inwoners rondom leefbaarheid en de ontsluiting. De ontsluiting van de opvanglocatie is aan de Communicatieweg. Alleen voor hulpdiensten komt er een ontsluiting aan de Tolweg. We investeren in duidelijke communicatie en participatie met omwonenden. We werken samen met het COA en de klankbordgroep aan een goede inrichting en inpassing van de gebouwen. We leggen afspraken zorgvuldig vast in overeenkomsten met alle betrokken partijen. We geven uitvoering aan de toezegging van het college tijdens de raadsvergadering van 19 februari 2026. In de bestuursovereenkomst tussen de gemeente Uitgeest, de gemeente Heemskerk en het COA worden de ruimtelijke, verkeerskundige, financiële en juridische aspecten opgenomen, net als de omvang, duur en ontsluiting. De afspraken zullen ter advisering voorgelegd worden aan de gemeenteraad en de adviezen van de gemeenteraad worden meegenomen in de besluitvorming t.a.v. de bestuursovereenkomst

tussen het COA en de gemeentebesturen. We stimuleren projecten en initiatieven die bijdragen aan de integratie van de inwoners van de opvanglocatie met onze gemeenschap.

Leefomgeving en kwaliteit

Bij alle woningbouwprojecten geldt het uitgangspunt dat de architectuur aansluit bij het dorpse karakter van Uitgeest. De hoogte van de bebouwing is passend in de omgeving en er is aandacht voor parkeren, afvalinzameling en een groenplan.

De komende vier jaar werkt het college samen met partners en inwoners aan een ruimtelijke visie voor de Koog Noord en een ruimtelijke visie voor het bedrijvengebied tussen de Molenstraat en de Populierenlaan. Deze visies vormen de basis voor toekomstige ontwikkelingen in deze delen van het dorp.

Het openbaar groen en de inrichting van de openbare ruimte spelen een cruciale rol in een gezonde en duurzame leefomgeving. Het zijn plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, buiten sporten en spelen, wandelen en kunnen ontspannen. Het groenplan wordt leidend bij inrichting en behoud en uitbreiding van groen. We actualiseren het speelruimtebeleid met een uitvoeringsplan, inclusief brede participatie passend bij de behoefte in de verschillende wijken van ons dorp. Bij de inrichting van de openbare ruimte is toegankelijkheid een belangrijk uitgangspunt. De fysieke leefomgeving moet uitnodigend en bereikbaar zijn voor alle inwoners. Dit betekent aandacht voor onder meer voldoende zitgelegenheid, toegankelijke paden, logische routevorming, veilige oversteken en een openbare ruimte waarin iedereen volwaardig kan deelnemen.

Programma kostenverhaal en financiële bijdrage

In de komende periode stellen wij het programma 'kostenverhaal en financiële bijdrage' vast. Hierin staat dat woningbouwontwikkelingen bijdragen aan de kosten voor het verbeteren van de fysieke leefomgeving van ons dorp. Een belangrijke ambitie hierbij is de aanleg van het zogenoemde Plankenpad, waarmee een nieuwe wandelverbinding ontstaat tussen de Waldijk en het dorpscentrum. Deze route versterkt de samenhang tussen wijken en verbetert de toegankelijkheid en leefbaarheid. Andere projecten zijn bijvoorbeeld aanpassingen aan de kruising Geesterweg – Populierenlaan, aftakking N203 – Middelweg en verbetering van de doorfietsroute tracé de Krijgsman, Anna van Renesselaan en de Vrede.

Hoofdstuk 2: Verkeer en Vervoer

N203

De N203 blijft ook in 2026 – 2030 een speerpunt binnen ons verkeers- en vervoersbeleid. De weg tussen Uitgeest en Limmen kent al jaren een verhoogd risico op verkeersongevallen. Daarom is het verbeteren van de verkeersveiligheid prioriteit. De afgelopen periode is een voorstel opgesteld voor een toekomstbestendige herinrichting van de N203. In 2026 start de provincie met de nadere uitwerking van de vastgestelde randvoorwaarden tot één of meerdere ontwerpvarianten. Eind 2026 volgt een formeel besluit over het ontwerp en start de voorbereiding van het projectbesluit, inclusief de benodigde planologische procedures. Het doel is om het projectbesluit in 2028 vast te stellen en in 2029 te starten met de voorbereiding van de uitvoering. De realisatie vindt naar verwachting plaats na 2030. Daarnaast plaatst de provincie medio zomer 2026 een focusflitsers, waarbij het gedrag van verkeersdeelnemers kan worden vastgesteld en verkeerd gedrag (o.a. telefoongebruik) wordt beboet.

De komende periode blijven we nauw betrokken bij de verdere planvorming en realisatie van de N203, met daarin aandacht voor:

- Een veilige aansluiting van het Kooghuis en het P+R-terrein bij station Uitgeest;
- Een veilige fietsroute langs de N203;
- Verbetering van kruispunten (specifiek aandacht voor de kruising bij het NS Station, Middelweg) en uitritten;
- Betere verlichting.

Verkeersveiligheid

De gemeente hecht grote waarde aan het verbeteren van de verkeersveiligheid in Uitgeest. We vinden de verkeersveiligheid voor onze fietsers van groot belang. In onze gemeente werken we aan een veilige en toegankelijke fietsinfrastructuur, met aandacht voor overzichtelijke kruispunten, veilige oversteekplaatsen en goed onderhouden fietspaden. Een belangrijke stap hierin is de realisatie van een rotonde op het kruispunt Geesterweg – Prinses Beatrixlaan. We werken in 2026 aan de voorbereiding en uitvoering van deze rotonde zodat deze begin 2027 klaar is. Naar aanleiding van de uitkomsten van het verkeersonderzoek rondom de gehele Geesterweg, doen we een voorstel voor maatregelen voor de kruising Geesterweg – Populierenlaan. Verder doen we in de komende periode onderzoek naar de verkeersveiligheid op de Middelweg en vragen we aandacht voor de verkeersveiligheid van de aansluiting N203/Broekpolderweg.

Stationsgebied

Het stationsgebied van Uitgeest ondergaat de komende jaren een ingrijpende metamorfose. ProRail, NS en de gemeente werken samen aan een vernieuwd station dat klaar is voor de toekomst en aansluit bij het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS). Deze ontwikkeling zorgt voor meer treinen, betere aansluitingen en een aantrekkelijker OV-knooppunt voor onze inwoners.

De Zientunnel wordt volledig vernieuwd en ingericht als tunnel voor fietsers en voetgangers. De perronopgangen in de tunnel verdwijnen en worden verplaatst naar de nieuwe traverse. We maken met ProRail en NS duidelijke afspraken over de inrichting, het beheer en onderhoud van de Zientunnel. Het doel is een tunnel die zowel qua uitstraling als beheer duurzaam, veilig en toekomstbestendig is.

Hoofdstuk 3: Economie

In 2025 heeft Uitgeest de Economische Visie 2035 vastgesteld: een gezamenlijk koersdocument dat de ambitie schetst van een sterk, toekomstbestendig en vitaal economisch Uitgeest. De visie is gebouwd op de kracht van ons dorp: een ondernemende gemeenschap, een rijke cultuurhistorie aan de rand van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, en een strategische ligging nabij de A9. Dit is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met ondernemers, inwoners en netwerkpartners. Een uitgebreid participatieproces leidde tot breed gedragen uitgangspunten voor de economische toekomst van Uitgeest.

Centraal staat het streven naar een bloeiende, duurzame en economisch gezonde gemeente. Uitgeest wil een plek zijn waar ondernemers kunnen groeien en innoveren, en waar de kwaliteiten van onze regio, van recreatie tot maakindustrie, elkaar versterken. Met 1.740 ondernemers, waarvan een groot deel zelfstandigen, vormt ondernemerschap een belangrijk onderdeel van het DNA van Uitgeest. Handel, horeca, recreatie en de maakindustrie zijn de pijlers onder onze lokale economie.

We zetten ons de komende jaren in om deze visie te vertalen naar concrete stappen. Dat betekent dat wij:

- Bedrijventerrein Uitgeest-Noord verduurzamen en moderniseren, waarbij ruimte wordt gecreëerd voor innovatieve en duurzame groei. Dit doen we onder meer door slim om te gaan met de beperkte fysieke ruimte. Hierbij is ruimte om in de hoogte te bouwen, mits er zorgvuldig wordt omgegaan met de impact op de omgeving en met de bijbehorende parkeerbehoefte;
- Het dorpscentrum versterken als kloppend economisch hart. We zetten in op een compact, vitaal en toekomstbestendig winkelgebied dat aantrekkelijk blijft voor bewoners, bezoekers en ondernemers. Het centrum vervult een sleutelrol in onze economische identiteit en moet die rol ook in de toekomst kunnen blijven waarmaken;
- De verbinding tussen het dorpscentrum en recreatiegebieden, zoals de jachthavens en het Zwaansmeer, verbeteren. Deze verbinding is essentieel om de recreatieve kracht van Uitgeest beter te benutten en het lokale economische ecosysteem te versterken. De economische visie noemt dit expliciet als een belangrijke ontwikkelopgave voor de toekomst;
- Actief samenwerken met ondernemers via structurele overleggen, brede sessies en kopgroepen. Een aanpak die de ondernemers zelf “participeren 2.0” noemen, omdat het leidt tot breed gedragen keuzes en echte gezamenlijke verantwoordelijkheid;
- Een ondernemersfonds instellen om lokale initiatieven mogelijk te maken en economische ontwikkeling te stimuleren. Dit alles op een manier die aansluit bij de wensen van ondernemers en past bij de ambitie van Uitgeest als ondernemend dorp. Hiervoor is het van belang dat er breed draagvlak is onder de ondernemers;
- Recreatie en toerisme versterken, door gericht in te zetten op trekkers zoals het Erfgoedpark, Dorregeest, de jachthavens en wandel- en fietsroutes. Daarmee profileren we Uitgeest nadrukkelijk als aantrekkelijk recreatie- én ondernemersdorp, passend bij onze ligging tussen de Metropoolregio Amsterdam, Alkmaar en de kust.

Dienstverlening

Een sterke lokale economie vraagt om een overheid die benaderbaar en dienstverlenend is. Daarom investeren we in een gemeente die een betrouwbaar en goed aanspreekpunt is voor ondernemers, met korte lijnen, heldere processen en een partnerrol in plaats van een loketrol.

Hoofdstuk 4: Onderwijs en onderwijshuisvesting

In Uitgeest zien wij onderwijs als een belangrijke pijler voor kansengelijkheid, ontwikkeling en meedoen. We werken verder aan een lokale educatieve agenda (LEA) met duidelijke afspraken over een goede start voor ieder kind, doorlopende leerlijnen van kinderopvang tot onderwijs, het voorkomen en tijdig signaleren van achterstanden, passende en inclusieve ondersteuning, de verbinding tussen onderwijs, zorg en welzijn en toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Inclusief onderwijs is het uitgangspunt. We werken toe naar een situatie waarin in 2035 ieder kind zoveel mogelijk in de eigen omgeving, samen met andere kinderen, onderwijs volgt. Dit vraagt om intensieve samenwerking tussen onderwijs, samenwerkingsverbanden en gemeente, met heldere rollen en verantwoordelijkheden. Bij de inzet en financiering van ondersteuning vanuit de Jeugdwet voeren we het gesprek waar dat nodig is op een stevige manier. We sturen op passende inzet en beheersbare kosten.

Scholen vormen een sterke basis voor de ontwikkeling van onze kinderen. Uitgeest is trots op de drie (relatief) nieuwe kindcentra. De gemeente heeft hierin fors geïnvesteerd in de afgelopen jaren. Tegelijk staan we voor een opgave rondom OBS De Wissel. Deze locatie is niet toekomstbestendig en vraagt om een toekomstgerichte aanpak. De financiële opgave is daarbij uitdagend. We moeten daardoor zorgvuldig afwegen wat haalbaar is en op welke termijn. We gaan hierover op een open en constructieve manier in gesprek met het schoolbestuur (ISOB) en andere partners om te onderzoeken of we tot een realistische en gedragen oplossing kunnen komen, waardoor OBS de Wissel weer klaar is voor het komend decennium. De financiële opgave is daarbij reëel en vraagt om scherpe keuzes in middelen vanuit de kant van de gemeente.

Hoofdstuk 5: Sport, Cultuur en Recreatie

In deze bestuursperiode kiest Uitgeest er bewust voor niet te bezuinigen op recreatie, sport, kunst en cultuur. Deze sectoren vormen het hart van onze lokale samenleving: zij brengen mensen samen, versterken de sociale cohesie en dragen bij aan het fysieke, mentale en sociale welzijn van onze inwoners. Om deze sectoren verder te versterken, gaan wij in gesprek met de verenigingen en instellingen over de maatschappelijke resultaten die wij als gemeente belangrijk vinden.

Sport

Sport is een essentiële bouwsteen van een gezonde gemeenschap. Uitgeest heeft bovendien een opvallend sportieve jeugd, een kwaliteit die we willen koesteren en verder willen stimuleren. Onze sportverenigingen en -accommodaties geven energie aan de samenleving. Door goed onderhoud, toekomstbestendige investeringen en samenwerking met verenigingen versterken we hun belangrijke rol in ons dorp.

In deze periode zetten we gericht in op:

- Het ontwikkelen van het tarievenbeleid voor onze sportaccommodaties, waarbij het uitgangspunt is dat sporten voor iedereen betaalbaar blijft;
- Het in overleg met het bestuur optimaliseren van de trainingscapaciteit van het terrein van FC Uitgeest door bijvoorbeeld extra te investeren in het realiseren van een derde kunstgrasveld;
- Het samen met de verenigingen opstellen van een integrale visie voor Sportpark De Koog, zodat beschikbare ruimte en voorzieningen optimaal worden benut;
- Met de verenigingen in gesprek gaan over een gezonder aanbod in kantines.

Kunst & Cultuur

Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor een gezonde, weerbare en saamhorige samenleving. We stimuleren evenementen, tentoonstellingen en culturele programmering in samenwerking met culturele instellingen en andere lokale partners. We willen dat lokale voorzieningen zoals de Muziekschool, het Leeslokaal, Zwembad De Zien en Dorpshuis De Zwaan behouden blijven en toegankelijk zijn voor alle Uitgeesters. We streven naar optimale bezetting van het gemeentelijke vastgoed, zodat deze belangrijke voorzieningen duurzaam en efficiënt kunnen worden ingezet.

Dorpshuis De Zwaan blijft de komende jaren een belangrijke ontmoetingsplek voor Uitgeest. In de komende periode zet de gemeente in op een koers die is gericht op verbreding en vernieuwing. De gemeente vervolgt het gesprek met Stichting Uitgeester Senioren over het tot stand brengen van een overeenkomst met als insteek dat activiteiten beter met elkaar gecombineerd kunnen worden. Dit maakt het mogelijk dat het dorps huis overdag niet alleen activiteiten van de Stichting Uitgeester Senioren faciliteert, maar ook ruimte biedt aan jeugdactiviteiten, cultuureducatie, schoolprojecten en andere maatschappelijke initiatieven. Daarnaast investeren we in een nieuwe tribune voor het Dorps huis, zodat cultuur en ontmoeting zich hier kunnen blijven ontwikkelen.

We zetten in op het zichtbaar maken van kunst in de openbare ruimte. Bij de ontwikkeling van woningbouw verwachten we dat de initiatiefnemer een bedrag reserveert voor een kunstuiting in de openbare ruimte.

Onze monumenten, molens en het karakteristieke polderlandschap vormen een belangrijk onderdeel van de identiteit van Uitgeest. We blijven ons inzetten voor het behoud hiervan en

respecteren de bijbehorende molenbiotoop. Specifiek zetten we ons in de komende periode in voor het toevoegen van de historische gebouwen van het 'voormalige' scholencomplex aan de Langebuurt aan de lijst met gemeentelijke monumenten.

Wij blijven ons ook in de komende periode inzetten voor meer zichtbaarheid van het verhaal van Cornelis Corneliszoon, een van de belangrijkste historische figuren van Uitgeest. Uitgeest is de plek van De Hoop. Zoals we hier vroeger de wind omzetten in nieuwe beweging, bouwen we nog steeds samen aan een plek waar we oog hebben voor elkaar en de toekomst. Met vindingrijkheid, betrokkenheid en de kracht van samen. Met elkaar, voor elkaar, met de wind in de zeilen en de Hoop in ons hart. Het is ook een taak van de gemeente om de historie van Uitgeest levend te houden. Dit doen we door het aanjagen en stimuleren van projecten zoals, educatie op scholen, een verhalenroute door het dorp en de herbouw van de historische houtzaagmolen op het Erfgoedpark.

Recreatie en Toerisme

Wij geven uitvoering aan de Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025–2035. We zetten in op toerisme en recreatie die bijdragen aan de leefbaarheid voor bewoners, met oog voor natuur, erfgoed en een goede spreiding van bezoekers in tijd en plaats. Zo versterken we de kwaliteit van onze leefomgeving én de regionale economie.

In het gebied rondom het Uitgeestermeer (RAUM) ziet de gemeente kansen voor ontwikkelingen die als kostendrager kunnen dienen voor het gebied. Dit draagt bij aan het weer laten floreren van het gebied als toeristische trekpleister en als achtertuin functie voor de inwoner van Uitgeest en de regio. Dorregeest en de Zuidoever zijn gebieden met verdere ontwikkelkansen, waarbij we rekening houden met natuur en het landschap. Nieuwe recreatieve voorzieningen of versterking van bestaande plekken behoren tot de mogelijkheden. Vooral Dorregeest verdient de nodige aandacht. De ligging van Dorregeest maakt het mogelijk om recreatieve en sportieve activiteiten te ontwikkelen. Dit kan in combinatie met horeca. De ontwikkeling moet wel passen binnen de landschappelijke kwaliteiten met aandacht voor natuur en cultuurhistorie.

Visie Zuidoever

In 2025 is de Visie Zuidoever Uitgeestermeer vastgesteld. De gemeente werkt, in nauwe samenwerking met ondernemers, grondeigenaren, maatschappelijke partners en inwoners, aan de ontwikkeling van een hoogwaardig, duurzaam en aantrekkelijk recreatiegebied. Een gebied dat aansluit bij de identiteit van Uitgeest en bij de behoefte aan natuur, ontspanning en waterbeleving. De ambitie is dat de Zuidoever uitgroeit tot een samenhangende recreatieve zone waar natuur, erfgoed, verblijfsrecreatie, watersport en landschappelijke kwaliteit elkaar versterken. Dit alles binnen de kaders van het open landschap en de cultuurhistorische waarden. De komende jaren richten we ons op het versterken van recreatie- en verblijfsvoorzieningen zoals de komst van een hotel, het realiseren van een hoogwaardige en beter toegankelijke waterkant, en het verbeteren van de bereikbaarheid en veiligheid met toekomstbestendige voorzieningen. Daarnaast investeren we in een stevige samenwerkingsstructuur met ondernemers, onder meer via een mogelijke ondernemersvereniging en gezamenlijke marketing. Ook krijgt Zwaansmeer een kwaliteitsimpuls door verbetering van de waterkwaliteit en een natuurlijker inrichting, met behoud van de rust en landschappelijke waarde. De gemeente vervult een actieve regierol om de samenhang te bewaken, initiatieven te begeleiden en belangen te verenigen. Tegelijkertijd blijven we zorgvuldig omgaan met natuurwaarden en provinciale kaders. Ontwikkelingen worden gefaseerd uitgevoerd en financieel onderbouwd wanneer projecten aan de orde zijn.

Hoofdstuk 6: Sociaal Domein

In Uitgeest doet iedereen mee. Meedoen vormt de basis voor welzijn, ontwikkeling en gezondheid. We versterken de sociale basis door inwoners, verenigingen en organisaties beter met elkaar te verbinden. We kiezen daarbij nadrukkelijk voor eigen regie en samenredzaamheid. De gemeente ondersteunt waar nodig en biedt een vangnet voor wie dat echt nodig heeft. Ondersteuning is licht en dichtbij waar het kan, en specialistisch waar het moet. We zien dat de vraag naar ondersteuning toeneemt, terwijl de gemeentelijke financiën onder druk staan. Dit vraagt om scherpe keuzes. We investeren gericht in preventie en de sociale basis, zoals goed onderwijs, een bloeiende scoutingvereniging, sportverenigingen waar iedereen zich thuis voelt, het zwembad als ontmoetingsplek en veilige straten. Deze voorzieningen voorkomen zwaardere zorg en houden het sociaal domein toegankelijk en betaalbaar.

Kinderen en jongeren

We sluiten aan bij de verschillende levensfasen van inwoners. Voor jonge kinderen betekent dit een goede en kansrijke start. We blijven inzetten op voldoende en kwalitatief goede voor- en vroegschoolse educatie (VVE), zodat ontwikkel- en taalachterstanden vroeg worden aangepakt. Met veel kinderen en jongeren in Uitgeest gaat het goed. Tegelijk vragen thema's als mentale gezondheid, ervaren druk, sociale media, (online) gokken en middelengebruik om blijvende aandacht. We zetten in op gerichte en herkenbare voorlichting via de GGD en het jongerenwerk, in samenwerking met ouders en scholen. Bestaanszekerheid is een belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen. Meedoenregelingen voor kinderen blijven behouden; hierop bezuinigen we niet. Met de verdere uitrol van de UitgeestPas vergroten we deelname aan sport, cultuur en andere activiteiten, samen met ondernemers en verenigingen.

Preventie en jeugdzorg

Achter een deel van de hulpvragen in de jeugdzorg liggen oorzaken in de leefomgeving van het kind, zoals gezin, school of bestaanszekerheid. We pakken deze eerder en op de juiste plek aan, zodat we onnodige inzet van specialistische jeugdzorg voorkomen. We investeren in jongerenwerk, met nadruk op individuele jongerencoaching. Jongerenwerkers zijn zichtbaar in het dorp en op scholen en spelen een belangrijke rol in het bereiken van jongeren en het tijdig signaleren van problemen. We kiezen hierbij bewust voor een pragmatische aanpak: effecten zijn niet altijd direct in cijfers zichtbaar, maar signalen uit de praktijk laten zien dat deze inzet werkt. De samenwerking met scholen en huisartsen blijft een belangrijke pijler. We zetten de inzet van de jeugdhulpmedewerker bij de huisarts voort, zodat ondersteuning snel en laagdrempelig beschikbaar is. Binnen de jeugdzorg houden we vast aan passende ondersteuning, met regie bij het gezin en aandacht voor de bredere leefomgeving. Tegelijk voeren we het gesprek over de reikwijdte van de Jeugdwet. Niet iedere hulpvraag vraagt om jeugdzorg; dit vraagt om duidelijke keuzes en gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Zorg en veiligheid

Bij casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid versterken en continueren we de samenwerking tussen beide domeinen. Met de persoonsgerichte aanpak (PGA) zorgen we dat betrokken partijen gezamenlijk naar één situatie kijken en afspraken maken over een samenhangende aanpak, met duidelijke regie. Zo bieden we passende ondersteuning waar nodig en grijpen we tijdig in om escalatie te voorkomen.

Financiën en sturing

De kosten in het sociaal domein blijven onder druk staan, met name in de jeugdzorg. We hebben meer grip gekregen: de kosten per jeugdige zijn gestabiliseerd en het volume neemt niet toe. Deze lijn zetten we voort door scherper te sturen op contracten, volume, doorlooptijden en resultaten, met beter gebruik van data en versterkt toezicht op zorgaanbieders.

WMO en zorgkosten

Ook binnen de WMO nemen de kosten toe, onder andere door de dubbele vergrijzing (mensen worden ouder en er zijn steeds meer oudere mensen). Maar ook doordat jongeren vaker ondersteuning nodig blijven houden na de Jeugdwet. In Uitgeest ontbreekt, behalve de inzet van de S.U.S. (gericht op 55+), een brede welzijnsorganisatie die preventief en laagdrempelig ondersteuning biedt. Juist welzijn voorkomt zwaardere zorg. Door in te zetten op ontmoeting, activering en lichte ondersteuning kunnen inwoners langer zelfstandig blijven en verminderen we de druk op de WMO. Zodra er meer duidelijkheid is over de bestuurlijke fusie, sluiten we aan bij de welzijnsstichting van de betreffende gemeente(n) om het welzijnswerk in Uitgeest te versterken.

De gemeente Uitgeest zorgt ervoor dat WMO-aanvragen binnen de wettelijke termijnen worden behandeld en blijft dit actief monitoren.

Mantelzorg

We erkennen mantelzorgers als onmisbare pijler binnen de WMO. Tegelijk neemt de druk toe door vergrijzing en complexere zorgvragen. We werken aan vernieuwd mantelzorgbeleid, waarbij de behoeften van mantelzorgers centraal staan. We zetten in op het tijdig in beeld krijgen van mantelzorgers, het voorkomen van overbelasting, passende ondersteuning en het versterken van waardering en erkenning. Dit doen we onder andere met praktische hulp en tijdelijke ontlasting. Zo voorkomen we uitval van mantelzorgers en inzet van zwaardere zorg.

Meedoen

Meedoen is het uitgangspunt. Iedereen die kan, draagt naar vermogen bij. Werk is belangrijk, maar participatie is breder dan alleen betaald werk. Samen met Zaffier zetten we in op duurzame uitstroom, met focus op het vinden én behouden van werk. Als leer- en ontwikkelbedrijf biedt Zaffier inwoners de kans om vaardigheden op te bouwen en stappen te zetten richting werk. We versterken de verbinding met het Uitgeester bedrijfsleven, zodat meer inwoners aan het werk komen binnen de gemeente. Voor nieuwkomers zorgen we voor goede inburgering en maatschappelijke begeleiding, met inzet van professionals en vrijwilligers. Taal is essentieel om mee te kunnen doen. We zetten in op vroegsignalering en preventie van schulden. Samen met vrijwilligersorganisaties, zoals Humanitas, ondersteunen we inwoners laagdrempelig bij hun administratie en financiën.

Dienstverlening

We werken toe naar integrale dienstverlening zonder schotten, waarbij de inwoner centraal staat. Het Sociaal Team vormt hierin een sterke basis. Het systeem is voor inwoners nog vaak complex door verschillende regelingen, wetten en privacyregels. We maken de ondersteuning begrijpelijker en toegankelijker.

In Uitgeest gaat het met veel inwoners goed. De komende periode leggen we de nadruk op uitvoering in plaats van nieuw beleid. We luisteren actief naar inwoners en professionals en sturen bij op basis van wat in de praktijk werkt.

Hoofdstuk 7: Volksgezondheid & Milieu

Wij zetten ons in voor een gezonde en duurzame leefomgeving voor al onze inwoners en ondernemers. Het voortzetten van het vastgestelde klimaatprogramma 2026-2030 vormt daarbij een belangrijk fundament. Door gerichte ondersteuning bij energiebesparing, het gebruik van duurzame energie en het toekomstbestendig maken van woningen en bedrijfsgebouwen dragen we bij aan een beter milieu en een gezonde leefomgeving. Onze inzet richt zich op bewustwording, deskundig advies en het faciliteren van collectieve initiatieven die verduurzaming toegankelijk maken. Hiermee versterken we de fysieke leefomgeving, verbeteren we de luchtkwaliteit en beperken we klimaatgerelateerde gezondheidsrisico's. Ook in het sociaal domein levert verduurzaming een bijdrage, doordat energiebesparing en duurzame maatregelen zorgen voor een lagere energierekening en een beter leefklimaat in huis. Met deze integrale aanpak werkt de gemeente aan een toekomst waarin milieu en volksgezondheid elkaar versterken en waarin Uitgeest een fijne plek blijft om te wonen, werken en recreëren.

Gezondheidszorg

In Uitgeest bouwen we voort op de afspraken binnen GGD Kennemerland. We werken verder op basis van de regionale werkagenda Samen gezond in Kennemerland 2025–2028. Samen met de andere gemeenten in de regio zetten we in op sterke infectieziektebestrijding als regionale kerntaak, goede monitoring van de gezondheid van onze inwoners, gezondheidsvoorlichting, het op peil houden van de vaccinatiegraad en de uitvoering van wettelijke taken, zoals suïcidepreventie en de Wet kinderopvang. Het consultatiebureau biedt (aanstaande) ouders een laagdrempelige plek voor ondersteuning, advies en preventieve zorg in de eerste, cruciale levensfase. Deze voorziening is van groot belang voor (aanstaande) ouders. Daarom zetten wij erop in dat deze voor al onze inwoners goed bereikbaar en toegankelijk is.

Energietransitie

We werken aan de uitvoering van het klimaatprogramma met aandacht voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving en een toekomstbestendige energie-infrastructuur. Samen met bewoners, bedrijven en netbeheerders zetten we in op het aardgasvrij maken van wijken, isolatieverbetering en het stimuleren van duurzame energieopwekking en opslag bij ruimtelijke ontwikkelingen. Tegelijkertijd werken we samen met TenneT en Liander aan oplossingen voor netcongestie. Hiervoor intensiveren we de samenwerking en voeren we periodiek overleg met betrokken partijen. We onderzoeken of het aanleggen van zonnepanelen boven parkeerterreinen, eventueel in combinatie met groene daken, haalbaar is.

Warmteprogramma

De gemeente Uitgeest zet de komende jaren een duidelijke en haalbare koers uit richting een toekomst zonder aardgas. In lijn met het nationale Klimaatakkoord werken we toe naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050, met als tussendoel dat 20% van de woningen en gebouwen in 2030 aardgasvrij is. Het Warmteprogramma vormt hiervoor het kader en beschrijft hoe wij gebiedsgericht en stapsgewijs uitvoering geven aan deze opgave. We ondersteunen inwoners en ondernemers actief bij isolatie, energiebesparing en de overstap naar duurzame warmte. Dat doen we onder andere via energiecoaches, inkoopacties en subsidies. Tegelijkertijd werken we samen met partners zoals Liander, Kennemer Wonen en Duurzaam Uitgeest Energie Coöperatie (DUEC) aan een toekomstbestendig energiesysteem en aan de benodigde verzwaring van het elektriciteitsnet. Binnen deze aanpak staat betaalbaarheid centraal: we zorgen dat de overstap toegankelijk blijft, met oog voor verschillen tussen bewoners en wijken. De warmtetransitie doen we samen. We betrekken inwoners tijdig bij planvorming, versterken lokale initiatieven en werken vanuit een gebiedsgerichte aanpak waarin participatie,

transparantie en draagvlak leidend zijn. Zo bouwen we aan een duurzaam, betrouwbaar en toekomstbestendig warmtesysteem dat past bij Uitgeest.

Klimaatadaptatie

De gemeente Uitgeest werkt aan een toekomstbestendige leefomgeving die bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering. Toename van extreme neerslag, hitte en droogte vraagt om een integrale aanpak waarin klimaatadaptatie structureel is verankerd in ruimtelijke ontwikkeling, beheer en vergunningverlening. Het vastgestelde beleidsprogramma Klimaatadaptatie en Natuurinclusief Bouwen vormt hiervoor het inhoudelijke fundament. De inzet is gericht op het tijdig signaleren en aanpakken van kwetsbare locaties, onder meer via stresstesten en meldingen van inwoners. We borgen klimaatadaptatie binnen alle relevante beleidsvelden. Bij nieuwbouwen herinrichtingsprojecten streven wij naar klimaatbestendige, waterrobuuste en natuurinclusieve ontwikkelingen, met aandacht voor biodiversiteitsversterking, waterberging en vergroening van de openbare ruimte. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners zijn hierbij belangrijke samenwerkingspartners. De gemeente stimuleert initiatieven die bijdragen aan de vergroening en klimaatadaptatie van private tuinen, terreinen en daken. Via gerichte communicatie, stimuleringsmaatregelen en lokale samenwerking vergroten wij het bewustzijn en het handelingsperspectief. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door het eigen vastgoed waar mogelijk te verduurzamen en te voorzien van klimaatadaptieve en natuurinclusieve maatregelen.

Circulaire economie

We blijven inzetten op de transitie naar een circulaire economie waarin grondstoffen zo lang mogelijk worden hergebruikt en afval wordt voorkomen. Wij stimuleren hergebruik, reparatie en recycling, onder andere door samenwerking met inwoners, ondernemers en regionale partners. De gemeente neemt hierin zelf het voortouw door circulair in te kopen, duurzaam te bouwen en het hergebruik van materialen bij gemeentelijke projecten te bevorderen.

Regionale Energie Strategie

In de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN)¹⁰ hebben wij afgesproken om in de regio Alkmaar in 2030, 661 GWh hernieuwbare energie op te wekken, vooral via grootschalige zonne-energie op daken en parkeerterreinen. In de komende bestuursperiode werken we aan het realiseren van deze afspraken.

Duurzame mobiliteit

De gemeente zet in op een duurzaam mobiliteitssysteem. We richten ons op het verminderen van autogebruik door lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit aantrekkelijker en toegankelijker te maken. De komende jaren investeren we in veilige en doorlopende fietsroutes, een betere overstap tussen vervoersmiddelen en het verder versterken van het NS-station van Uitgeest als OV-knooppunt. Ook vergroten we de inzet op deelmobiliteit, waarbij het aantal deelauto's wordt uitgebreid en deelconcepten structureel worden meegenomen in nieuwbouw en gebiedsontwikkelingen zoals afgesproken in de Nota Parkeernormen Uitgeest 2024. Daarnaast bouwen we aan een dekkend netwerk van laadinfrastructuur dat meegroeit met de vraag.

Afval

De gemeente Uitgeest zet de komende jaren in op de uitvoering van het 'Beleidsplan huishoudelijk afval 2026-2030'. We werken aan het verder terugdringen van restafval en het verbeteren van de kwaliteit van gescheiden grondstoffen. Dankzij de inzet van inwoners behoort Uitgeest tot de best presterende gemeenten, met minder dan 100 kilo restafval per inwoner in 2024. Daarnaast krijgt de kwaliteit van gescheiden grondstoffen extra aandacht, mede in het licht

van landelijke ontwikkelingen zoals de CO2-heffing en afvalstoffenbelasting. Daarom zetten we in op betere scheiding aan de bron en gerichte communicatie in alle buurten. Zowel laagbouw als hoogbouw wordt ondersteund met passende voorzieningen en bewonersinitiatieven die bijdragen aan schonere en beter gescheiden afvalstromen worden actief gestimuleerd. Daarnaast werken we aan schone en veilige milieuparkjes door gedragsinterventies, een verbeterde inrichting en waar nodig handhaving tegen bijplaatsingen en dumpingen. Met deze aanpak houden we de afvalstoffenheffing beheersbaar, verbeteren we de leefomgeving en werken we gericht toe naar de ambitie van een volledig circulaire gemeente in 2050.

Schiphol en leefomgeving

Uitgeest ligt binnen de geluidscontouren van Schiphol. De gevolgen daarvan zijn dagelijks merkbaar voor onze inwoners. Geluidshinder, met name in de avond en nacht, raakt direct de nachtrust, gezondheid en geluk van een groep Uitgeesters. Onderzoeken van onder andere de GGD laten zien dat langdurige blootstelling aan vliegtuiggeluid leidt tot slaapverstoring en gezondheidsklachten. Schiphol zorgt voor werkgelegenheid en economische activiteit. Ook begrijpen wij dat mensen willen reizen en op vakantie willen. Daar zijn wij niet tegen. Wij zijn ook niet tegen de luchtvaart. Maar de balans is wel zoekgeraakt. Die moet worden hersteld. In dit samenwerkingsakkoord kiezen wij daar duidelijk voor. De gezondheid en leefomgeving van onze inwoners gaan voor. Wij spreken ons uit voor een structurele nachtsluiting van Schiphol tussen 00.00 en 05.00 uur als absoluut minimum. Alleen met een aaneengesloten periode zonder vliegverkeer is er sprake van echte rust. Het Rijk is bevoegd gezag en maakt de regels. Dan mag ook verwacht worden dat het Rijk zich daaraan houdt en deze handhaaft. In de praktijk zien wij dat de belangen van de luchtvaartsector nog te vaak de doorslag geven, terwijl omwonenden de gevolgen dragen. Dat is niet uit te leggen aan onze inwoners. En het frustriert. De recentelijk vastgestelde Bestuurlijke Agenda Schiphol Vliegverkeer Schiphol Alkmaar-BUCH-Haarlem-IJmond, 2025 – 2028 is voor ons dé inzet voor de komende bestuursperiode. Binnen die lijn blijven wij ons actief inzetten voor de belangen van inwoners van Uitgeest. Dat doen we via de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS). Daar zoeken we nadrukkelijker de samenwerking met gemeenten en provincies die dezelfde richting op willen. Door samen op te trekken staan we sterker richting Rijk en Tweede Kamer.

Hoofdstuk 8: Veiligheid

Een veilig Uitgeest is een randvoorwaarde voor een sterke, zorgzame en weerbare gemeenschap. Met het Integraal Veiligheidsbeleidsplan 2024–2027 als fundament zetten wij de komende jaren stevig in op het versterken van de leefbaarheid en veiligheid in ons dorp. Het plan is ontwikkeld in nauwe samenwerking met inwoners, politie, brandweer en maatschappelijke partners en sluit aan bij de door inwoners genoemde prioriteiten: ondermijning, jeugd en middelengebruik, en criminaliteit met grote impact zoals woninginbraak, overvallen en geweld.

Wij nemen als gemeente nadrukkelijk de regierol. Samen met onze partners in de Veiligheidsregio, de basiseenheid IJmond en onze boa's zetten we in op een integrale aanpak waarbij preventie, zichtbaarheid en samenwerking centraal staan. We investeren in vroegsignalering, informatiedeling, het tegengaan van ondermijnende activiteiten en een gerichte aanpak van plekken waar onveiligheidsgevoelens ontstaan. Daarbij blijven we alert op opkomende veiligheidsvraagstukken zoals digitale criminaliteit, maatschappelijke onrust en polarisatie, en versterken we de digitale en fysieke weerbaarheid van inwoners en organisaties

Onze inzet is erop gericht dat Uitgeest een plek blijft waar inwoners zich vrij kunnen bewegen, waar jongeren veilig kunnen opgroeien en waar ondernemers in vertrouwen kunnen werken. Door jaarlijks uitvoeringsplannen op te stellen en met partners continu te monitoren, zorgen wij dat we kunnen bijsturen wanneer ontwikkelingen daarom vragen. Zo bouwen we aan een veilig, leefbaar en verbonden Uitgeest, nu en in de toekomst.

Sociale Veiligheid

Wij streven naar een dorp waarin iedereen vrij en zonder zorgen kan wonen, werken en recreëren. Sociale veiligheid begint bij zichtbaarheid, aanwezigheid en verbondenheid. Onze inzet richt zich op:

- Voorkomen van overlast in wijken en het centrum, onder meer door een gebiedsgerichte aanpak en nauwe samenwerking met politie en handhaving;
- Signaleren en ondersteunen bij kwetsbare inwoners en gezinnen, in het bijzonder wanneer problemen ontstaan door multiproblematiek, schulden of mentale gezondheid;
- Samenwerking met scholen, jongerenwerk en verenigingen om jeugd perspectief te bieden en risico's vroeg te herkennen;
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit, onder andere door alert te zijn op signalen in woonwijken, bedrijventerreinen en het buitengebied.

Fysieke Veiligheid

Fysieke veiligheid gaat over het voorkomen van risico's in de omgeving én over paraatheid bij incidenten. Wij zetten in op:

- Brandveiligheid, in samenwerking met de Omgevingsdienst IJmond en crisisbeheersing in samenwerking met Veiligheidsregio Kennemerland en de lokale brandweerpost;
- Goed onderhoud van de openbare ruimte, waarbij verlichting, groenbeheer en overzichtelijkheid bijdragen aan het veiligheidsgevoel;
- Preventieprojecten voor woninginbraak, zoals voorlichtingscampagnes, buurtpreventie en samenwerking met wijkagenten en onze boa's.

Handhaving

Naast het uitvoeren van infrastructurele maatregelen, speelt handhaving in de openbare ruimte een cruciale rol voor de verkeersveiligheid. Hierbij is speciale aandacht voor: snelheid, parkeeroverlast, overtredingen van verkeersregels door fatbikes en (brom)fietsers en geluidsoverlast in woonwijken.

Meldpunt voor onveilige situaties

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare en inclusieve gemeente. We zetten ons in voor een omgeving waarin alle inwoners zich daadwerkelijk veilig voelen en vrij kunnen bewegen en verblijven.

Om inwoners actief te betrekken, hebben wij begin 2026 een meldpunt Veiligheidsgevoel ingericht. Hier kunnen inwoners snel en laagdrempelig onveilige plekken melden, incidenten of dreigende situaties doorgeven en suggesties doen voor het verbeteren van de sociale en fysieke veiligheid.

De gemeente beoordeelt deze meldingen en neemt passende maatregelen, zoals verbetering van verlichting, snoei van groen, aanpassingen in de openbare ruimte of extra toezicht.

Weerbaarheid van inwoners en organisaties

Veiligheid gaat verder dan toezicht en handhaving. Het vraagt ook om een weerbare gemeenschap. Daarom investeren we in:

- Voorlichting over online veiligheid en digitale fraude;
- Bewustwording over signalen van ondermijning en criminaliteit;
- Het versterken van jeugdweerbaarheid via scholen, verenigingen en jongerenwerk;
- Ontmoeting en verbinding in wijken, zodat mensen elkaar zien en problemen sneller worden gesignaleerd;
- De veerkracht van inwoners, zodat zij zichzelf 72 uur kunnen redden bij calamiteiten;
- De versterking van onze bedrijfszekerheid, zodat tijdens crisis kritieke processen blijven draaien en de gemeente bereikbaar blijft voor inwoners en hulpdiensten.

Onderzoek naar extra inzet

Om goed te kunnen blijven inspelen op ontwikkelingen, voert het college de komende periode onderzoek uit naar:

- Extra investeren in preventie;
- Uitbreiding van de boa-capaciteit;
- Mogelijkheden voor toezicht en handhaving in de avonduren;
- Nieuwe vormen van toezicht in risicogebieden;
- Samenwerking met regionale partners;
- Slimme technologieën zoals meldapps of cameratoezicht.

Deze verkenning helpt ons om een toekomstbestendige veiligheidsstructuur op te bouwen.

Hoofdstuk 9: Bestuur, financiën en dienstverlening

Bestuurlijke toekomst

De gemeente Uitgeest staat voor een belangrijke bestuurlijke keuze. Uit het eerder uitgevoerde bestuurskrachtonderzoek en de gesprekken met inwoners blijkt dat een bestuurlijke fusie de beste waarborg biedt voor het behoud van voorzieningen, financiële stabiliteit en het dorpse karakter op de lange termijn. De gemeenteraad gaf daarom begin 2025 aan een fusie met één of meer omliggende gemeenten te willen verkennen, omdat dit scenario het meest toekomstbestendig lijkt te zijn. Op basis van het verdiepend onderzoek naar drie fusiescenario's en het daaropvolgende intentiebesluit van december 2025 kiest de gemeente ervoor om de fusievariant met Castricum en Heiloo als voorkeursrichting verder te verkennen. Uit het onderzoek blijkt dat deze variant, net als de optie Heemskerk, een positief toekomstperspectief biedt voor bestuurskracht, continuïteit van dienstverlening en het behoud van het dorpse karakter van Uitgeest.

In dit proces streven we naar bestuurlijke eensgezindheid tussen de betrokken gemeenten en naar tijdige besluitvorming in Castricum en Heiloo. Naast deze gemeenten werken we binnen de BUCH momenteel ook samen met Bergen NH. Gezien deze bestaande samenwerking vragen wij aan Bergen NH helderheid over de vraag of zij wil deelnemen aan het bestuurlijke fusiescenario, zodat dit kan worden meegewogen in een vervolgbesluit. Voor dit vervolgbesluit vinden wij het van belang om onze inwoners mee te nemen, aangezien in de eerdere participatie een fusie met Bergen, naast Castricum en Heiloo nog niet is meegenomen. Mocht een gezamenlijke koers met drie (Uitgeest, Castricum en Heiloo) of vier (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo) gemeenten niet haalbaar blijken, dan zal gemeente Uitgeest in overeenstemming met het raadsvoorstel starten met de verkenning van het scenario gemeenten Heemskerk-Uitgeest.

We kiezen ervoor om het tempo in dit proces te houden. Wij streven ernaar dat deze raadsperiode de laatste volledige bestuursperiode is vóór de herindeling, zodat Uitgeest bij voorkeur per 1 januari 2029 kan fuseren met passende partner(s). Daarmee krijgt de eerste nieuwe gemeenteraad na de herindeling, met een volledige termijn van vijf jaar, de tijd en stabiliteit om de nieuwe bestuurlijke organisatie neer te zetten, de dienstverlening te borgen en samen met inwoners te bouwen aan een sterke, goed functionerende gemeente. Dit betekent dat wij in deze bestuursperiode duidelijke stappen zetten: een zorgvuldig maar voortvarend proces en transparantie richting inwoners maar ook richting de medewerkers van de BUCH-werkorganisatie dat leidt tot een robuust besluit over de bestuurlijke toekomst van Uitgeest.

Met het oog op de voorgenomen gemeentelijke fusie ontwikkelen wij in de komende bestuursperiode een heldere en toekomstgerichte ruimtelijke visie. Deze visie biedt richting en samenhang in een periode van bestuurlijke verandering en vormt een stevig fundament voor besluitvorming over wonen, werken, mobiliteit, natuur en voorzieningen. Door nu te investeren in een gezamenlijke ruimtelijke koers voor Uitgeest creëren we duidelijkheid, borgen we kwaliteit en leefbaarheid, en leggen we een solide basis voor een evenwichtige ontwikkeling van de nieuwe gemeente.

Financiën

De financiële positie van gemeenten staat landelijk onder grote druk. Ook voor Uitgeest betekent dit dat de structurele inkomsten onzeker blijven en dat het zorgvuldig bewaken van onze financiële gezondheid noodzakelijk is. Onze gemeente is in hoge mate afhankelijk van Rijksbijdragen, waardoor schommelingen in het gemeentefonds direct voelbaar zijn.

Hoewel de jaarrekening soms een positief resultaat laat zien, komt dit vaak door incidentele meevallers, zoals eenmalige bijdragen, vertraagde uitgaven of vrijvallende reserves. Dit soort baten keren niet jaarlijks terug en verbeteren daarom niet de structurele financiële positie van de gemeente. Een structureel tekort ontstaat juist doordat de jaarlijkse, terugkerende inkomsten niet in balans zijn met de vaste uitgaven. Incidentele meevallers maskeren dit probleem tijdelijk, maar lossen het niet op. Om financieel gezond te blijven moeten we zorgen voor een duurzaam evenwicht tussen structurele inkomsten en structurele uitgaven.

We zullen de komende jaren stevig sturen op een structureel gezonde financiële positie richting 2028 en verder. We blijven ons actief en zichtbaar opstellen richting de VNG en het Rijk om te pleiten voor een eerlijkere verdeling van het gemeentefonds, omdat kleine gemeenten bij de huidige systematiek structureel worden benadeeld. Het verhogen van lokale inkomsten blijft complex: kleine gemeenten hebben naar verhouding al een hoge OZB en weinig andere mogelijkheden om inkomsten te verhogen, waardoor verdere lastenverzwaring inwoners onevenredig raakt.

Als dat nodig is, voeren we samen met de gemeenteraad het gesprek over ombuigingen om de begroting duurzaam sluitend te krijgen. We benutten hierbij alle mogelijkheden om onze financiële basis te versterken. Denk hierbij aan het OZB-compensatiefonds, het verbeteren van de kostendekkendheid van leges en het inzetten op actief grondbeleid. Dit laatste doen we alleen wanneer dit onderbouwd is met een solide businesscase en uitvoerbare plannen. We staan wat betreft de financiën van de gemeente voor een bestuurlijk dilemma. Vanuit onze kernwaarden willen wij de voorzieningen voor onze inwoners op peil houden en deze zo veel mogelijk ontzien bij bezuinigingen, mede met het oog op de toekomstige bestuurlijke fusie. Dit vraagt om zorgvuldige keuzes om het structurele evenwicht te bewaren.

In dit samenwerkingsakkoord zijn onze gezamenlijke ambities vastgelegd. Voor een deel van deze ambities is op dit moment nog geen financiële dekking beschikbaar. Dit geldt onder meer voor initiatieven zoals een bijdrage aan de houtzaagmolen, het kunstgrasveld van FC Uitgeest, de tribune bij dorpshuis De Zwaan en de uitvoeringsprojecten die voortvloeien uit het nieuwe speelruimtebeleidsplan. De financiële uitwerking van het samenwerkingsakkoord maakt onderdeel uit van de reguliere planning- en controlcyclus.

Dienstverlening

Uitgeest bouwt de komende jaren samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan een stevig fundament van vertrouwen. De gemeente wil een betrouwbare, toegankelijke en transparante partner zijn, die mensen vroegtijdig betrekt bij beleidsontwikkeling en besluitvorming. We stellen in 2026 een participatieverordening op. Ook actualiseren we het huidige participatiebeleid en stellen dit zo nodig bij. We maken ons de komende jaren sterk voor moderne, toegankelijke en betrouwbare dienstverlening. We werken aan de doorontwikkeling van onze centrale ingang voor het contact met de gemeente via het Klantcontactcentrum (KCC), zodat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners altijd snel, duidelijk en op dezelfde manier geholpen worden. Digitale dienstverlening is het uitgangspunt waar dat kan, maar persoonlijke dienstverlening blijft beschikbaar waar dit beter aansluit op de behoefte. We verbeteren de digitale toegankelijkheid en zorgen dat formulieren en processen herkenbaar, eenvoudig en gebruiksvriendelijk zijn. Onze communicatie is begrijpelijk, tijdig, open en uitgevoerd in taalniveau B1, zodat iedereen kan meedoen. Met structurele monitoring, verdere professionalisering van het KCC, en doorlopende aandacht voor houding en gedrag van

medewerkers zorgen wij voor een dienstverleningsniveau dat past bij een betrouwbare en mensgerichte overheid.

Regionale samenwerking

Uitgeest opereert vanuit een dubbele regionale oriëntatie: naar het noorden binnen de Regio Alkmaar en Noord-Holland Noord, via samenwerkingsverbanden zoals BUCH, Zaffier, en VVI en naar het zuiden binnen de IJmond/Kennemerland en de Metropoolregio Amsterdam, via onder andere de Veiligheidsregio Kennemerland en de Omgevingsdienst IJmond. Daarnaast participeert Uitgeest in bredere verbanden zoals RAUM en Cocensus, waarin ook gemeenten uit de Zaanstreek, IJmond en Haarlemmermeer deelnemen. In de komende periode bouwen we voort op die bestaande oriëntaties, maar werken we tegelijkertijd toe naar een duidelijke en toekomstbestendige positionering door het traject van bestuurlijke fusie. Zodra een bestuurlijke keuze is gemaakt, kan de verdere oriëntatie en uitwerking in een hogere versnelling plaatsvinden. Met deze benadering kiest Uitgeest voor stabiliteit, duidelijkheid en regionale versterking, passend bij de bestuurlijke koers richting een toekomstbestendige gemeente.